

Список використаних джерел:

1. Бланк И.А. Антикризисное финансовое управление предприятием / И.А. Бланк. Київ : Эльга; Ника Центр, 2006. 652 с
2. Геєць В. М. Нестабільність та економічне зростання. Київ : Ін-т екон. прогноз., 2016. 344 с.
3. Добишева О. О. Антикризове управління як інструмент запобігання банкрутства промислових підприємств в сучасних умовах: автореф. дис. канд. екон. наук: спец. 08.00.04 «Економіка та управління підприємствами (за видами економічної діяльності)» / О.О. Добишева. Кременчуг, 2015. 73 с
4. Калюжна Ю.В. Ризики в системі антикризового управління підприємствами машинобудування: автореф. дис. ... канд. екон. наук: спец. 08.00.04 «Економіка та управління підприємствами (за видами економічної діяльності)» / Ю.В. Калюжна. Запоріжжя, 2016. 83 с.
5. Карачина Н. П. Антикризове управління: сучасний категоріальний вимір *Економіка. Управління. Інновації*. 2014.
6. Чернишов В. В. Сучасне розуміння поняття антикризового управління *Економіка розвитку*. 2011. № 1. С. 21–24.

СОЦІАЛЬНА ВІДПОВІДАЛЬНІСТЬ У БУДІВЕЛЬНІЙ ГАЛУЗІ УКРАЇНИ

В. В. СМАЧИЛО, д-р екон. наук, доц.

А. В. НОВИЦЬКА, студ.

Харківський національний університет

міського господарства імені О. М. Бекетова

Для розуміння поняття «соціальна відповідальність бізнесу» нами був обраний стандарт ISO 26000 [1] тому що, на нашу думку, він найкраще розкриває поняття соціальної відповідальності. Згідно нього, соціальна відповідальність бізнесу – це відповідальність організації, бізнесу за прийняті рішення та вплив дій на суспільство, навколишнє середовище шляхом прозорості та етичної поведінки, яка сприяє сталому розвитку і бере до уваги побажання зацікавлених сторін, і відповідає чинному законодавству і міжнародним нормам поведінки, а також впроваджена у діяльність організації та практикується в її відносинах.

Аналіз різних рейтингів соціальної відповідальності підприємств показав, що розвиток соціальної відповідальності в Україні відбувається, переважно, на великих підприємствах, які ведуть діяльність у таких сферах: фінансова; транспортування та постачання електроенергії; фармацевтика;

металургійне та промислове виробництво. Що стосується компанії в будівельній галузі, то вони, в своїй більшості, мають невелику кількість інформації про соціальну відповідальність або взагалі її не мають. Завдяки відкритим джерелам (веб-ресурси) вдалося проаналізувати інформацію щодо 20 підприємств у сфері будівництва, які так чи інакше показують, що мають деякі аспекти соціальної відповідальності.

З аналізу 20 веб-ресурсів будівельних підприємств лише 5 (25%) розкривають хоча б мінімальну інформацію щодо соціальної діяльності на сайті або в фінансові звітності, яка формується акціонерними товариствами. Але варто наголосити, що жодне підприємство не оприлюднює нефінансовий (соціальний) звіт, який мав би більш детальну інформацією щодо заходів у сфері соціальної відповідальності.

В табл. 1 представлено інформацію щодо соціальної відповідальності будівельних підприємств, яка узагальнена на основі вивчення веб-ресурсів.

Таблиця 1 – Українські будівельні компанії, які оприлюднюють інформацію щодо соціальної відповідальності на сайтах

Компанії	Наявність фінансової звітності на сайті	Наявність інформації про СВ на сайті	Інформація про СВ у звітності
«Київміськбуд»	+	-	+
«Трест Жилбуд-1»	+	-	+
«Альтіс-Констракшн»	+	-	+
«Будівельна компанія «УКРБУД»	+	-	+
«БМК Планета-Буд»	-	+	-

Сформовано за джерелом [2-6]

Розкриємо більш детальну інформацію про соціальну відповідальність кожного будівельного підприємства з табл.1 на основі даних, які є у відкритому доступі та за інформацією у звітності підприємства.

Будівельне підприємство «Київміськбуд». Інформація щодо екологічних аспектів: будівництво споруд з автономними котельнями, які підвищують енергозбереження приміщень на 25-30%; встановлення сонячних батарей, що дає можливість мешканцям суттєво економити на оплаті комунальних послуг; використання частини сміття як вторинну сировину під час будівельно-монтажних робіт.

Соціальні аспекти та кадрова політика: матеріальне заохочення шляхом премії; нематеріальне заохочення працівників здійснюється шляхом нагород та відзнак від державних установ; наявність навчання, підвищення кваліфікації, семінари та тренінгів для працівників; для працівників підприємства є можливість отримання безкоштовних послуг у медичному багатофункціональному центрі ДП МНПО «Медбуд»; підтримка національної збірної з міні футболу; підтримка дитячого Євробачення; прибирання місцевості Києва разом з працівниками; допомога дитбудинку «Малятко».

Будівельне підприємство «Трест Жилбуд-1». Інформація щодо екологічних аспектів: зменшення рівня енергоспоживання та інших ресурсів; комплексне впровадження технологій утилізації та переробки відходів; переорієнтація на використання енергоощадних виробів і послуг; здійснення заходів внутрішнього та зовнішнього озеленення; участь у проектах з охорони довкілля та збереження біорізноманіття; запровадження технічних заходів щодо запобігання потраплянню всіх видів відходів у навколишнє середовище

Аспекти соціальної політики стосовно найманих працівників: наявність розгалуженої система матеріальних заохочень працівників; покращення соціально-побутових умов на підприємстві; формування здорового морального клімату, єдиної корпоративної свідомості та командного духу; надання за рахунок підприємства можливостей для особистого розвитку працівників; допомога працівникам у зв'язку із важкими особистими обставинами.

Аспекти соціальної політики осіб, які не є найманими працівниками: участь у заходах з благоустрою населеного пункту за місцем розташування підприємства; надання іменних стипендій обдарованим студентам; надання індивідуальної благодійної допомоги учасникам антитерористичної операції та участь у заходах із підвищення обороноздатності країни.

Також на підприємстві «Трест Жилбуд-1» впроваджені аспекти соціальної відповідальності, які пов'язані з охороною праці та безпекою, навчанням та освітою працівників, розвиток поваги до прав людини, а також проводяться заходи з боротьби з корупцією та хабарництвом.

Будівельне підприємство «Альтіс-Констракшн». Інформація щодо екологічних аспектів: підприємство дотримується раціонального використання природних ресурсів та збереження зовнішнього середовища.

Соціальні аспекти та кадрова політика: формування та збереження високопрофесійного колективу, його розвиток, навчання, підвищення кваліфікації згідно з вимогами підприємства; преміювання працівників за дотримання встановлених стандартів та за виконання планових показників; впровадження заходів, які забезпечують безпеку працівникам задля мінімізації ризиків епідемії.

Аспекти охорони праці та безпеки працівників: здійснення правових, соціально-економічних, організаційно-технічних, санітарно-гігієнічних та інших заходів і засобів, які спрямовані на безпеку життя, здоров'я та працездатності працівників.

Також підприємство «Альтіс-Констракшн» дотримується принципів загальної поваги людини та знижує рівень корупції та хабарництва.

Будівельне підприємство «Будівельна компанія «УКРБУД». Інформація щодо екологічних аспектів: спрямування паперових відходів на вторинну переробку; ведеться облік люмінесцентних ламп, батарейок, автомобільних шин, акумуляторів, а також їх утилізація.

Соціальні аспекти та кадрова політика: забезпечення достатнього рівня кваліфікації працівників дочірніх підприємств; заходи щодо нарощування кадрового потенціалу за рахунок молодих фахівців; заходи щодо підвищення середньомісячної заробітної плати штатних працівників; підготовка, перепідготовка, підвищення кваліфікації за рахунок власних навчальних закладів.

Будівельне підприємство «БМК Планета-Буд» дотримується таких принципів соціальної відповідальності:

1. Турбота про співробітників включає такі аспекти: забезпечення гідних умов праці, заробітної плати, безпеки на виробництві, надання можливостей для особистісного та кар'єрного розвитку.

2. Захист середовища включає такі аспекти: захист навколишнього середовища, використання сучасної якісної техніки зі спеціальними системами захисту, що забезпечують екологічну безпеку.

3. Благодійність включає такі аспекти: впровадження благодійних проектів та програм по збереженню історичної та культурної спадщини.

Але, інформація, яка наявна у відкритих джерелах є недостатньою, щоб сформувані бачення щодо реального становища соціальної відповідальності у будівельній сфері економіки України. Хоча, аналіз рейтингів показав: чим більш відкрите та прозоре підприємство щодо надання різних видів звітностей, тим ефективніше підприємство приваблює як зовнішніх, так і

внутрішніх стейкхолдерів, а також відбувається зміцнення позицій підприємства в різних секторах економіки.

Список використаних джерел:

1. ISO 26000:2010. Guidance on social responsibility : веб-сайт. URL: <https://www.iso.org/standard/42546.html> (дата звернення: 20.11.2022)
2. ДПАТ «Будівельна компанія «УКРБУД»: Фінансова та інша інформація : веб-сайт. URL: <https://ub.kiev.ua/finansova-ta-insha-informatsiia.html> (дата звернення: 23.11.2022)
3. Офіційний сайт АТ «Трест Жилбуд-1» : веб-сайт. URL: <https://gs1.com.ua> (дата звернення: 23.11.2022)
4. Офіційний сайт ПрАТ «ХК «Київміськбуд» : веб-сайт. URL: <https://kmb.ua/ua/> (дата звернення: 23.11.2022)
5. Офіційний сайт ТОВ «Альтіс-Констракшн» : веб-сайт. URL: <https://altis.ua> (дата звернення: 23.11.2022)
6. Офіційний сайт ТОВ «БМК Планета-Буд» : веб-сайт. URL: <https://planeta.ua> (дата звернення: 23.11.2022).

УПРАВЛІННЯ РЕСУРСАМИ СУБ'ЄКТІВ ГОСПОДАРЮВАННЯ

В. М. ПРАСОЛ, доц.

П. М. БЕЙЛІН, студент

Харківський національний університет

міського господарства імені О. М. Бекетова

Виробничі ресурси найчастіше розглядають під кутом зору їх класичного поділу на основні та оборотні засоби. Проте з точки зору ресурсного підходу ми пропонуємо інший поділ виробничих ресурсів на технологічні, енергетичні, матеріально-технічні. Технологічні ресурси – це сукупність формалізованих процесів, правил, навичок, які використовуються при виготовленні продукції, виконанні робіт у сфері виробничої діяльності. Енергоресурси (або паливно-енергетичні ресурси) - це засоби постачання технічних ресурсів (газ, електроенергія, вугілля, кокс, бензин тощо). Матеріальні ресурси - це ті елементи праці, які складають матеріальну основу готової продукції: сировина, матеріали, вузли. Сировина - це речовина, з якої виготовляють готову продукцію. За своїм походженням усі види сировини можна розділити на дві великі групи: промислову та сільськогосподарську сировину.